

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 18469/2022
09.02.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца-противтуженог АА из ..., кога заступа Анкица Мишков адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из ..., коју заступа Гордана Јовановић адвокат из ..., ради супружанског издржавања, одлучујући о ревизији тужене-противтужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 242/22 од 16.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 09.02.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 242/22 од 16.06.2022. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 649/19 од 01.03.2022. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да суд утврди да је престала обавеза издржавања ББ од стране АА, досуђена пресудом Основног суда у Сомбору П2 434/18 од 14.06.2019. године у износу од 15% од пензије коју остварује код надлежног фонда ПИО почев од 21.09.2018. године па док за то постоје законски услови, и то даном подношења захтева као неоснован се одбија. Ставом другим изреке, противтужбени захтев у непресуђеном делу преко досуђеног новчаног износа на име супружанског издржавања од 15% примања које остварује тужилац-противтужени по основу пензије код РФ ПИО па до тражених 50% примања која остварује тужилац-противтужени по основу пензије код РФ ПИО, као неоснован се одбија. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 242/22 од 16.06.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца-противтуженог је усвојена, жалба тужене-противтужиље је одбијена и пресуда Основног суда у Сомбору П2 649/19 од 01.03.2022. године преиначена тако што је утврђено да је са даном 03.11.2020. године престала обавеза издржавања тужене-противтужиље од стране тужиоца-противтуженог, која обавеза је установљена пресудом Основног суда у Сомбору П2 434/18 од 14.06.2019. године у износу од 15% од пензије коју остварује код надлежног Фонда ПИО почев од 21.09.2018. године па док за то постоје законски услови, док је у преосталом побијаном непреиначеном делу пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена-противтужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке закључиле су брак ...1983. године у ... . У браку су добили двоје деце, сина ВВ рођеног 1984. године и ћерку ГГ рођену 1987. године. Брачна заједница је престала током новембра 2017. године, а пресудом првостепеног суда од 14.06.2019. године брак је разведен. Истом пресудом обавезан је тужилац да туженој на име издржавања плаћа месечно 15% од пензије коју остварује код надлежног Фонда ПИО, док је за ралику од 15% до 50% пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Након тога, тужилац је поднео захтев да се утврди да је престала његова обавеза издржавања од досуђених 15% од пензије коју остварује код надлежног Фонда ПИО, почев од 21.09.2018. године. Тужилац је рођен 1959. године, остварује пензију од 41.000,00 динара. Поседује са туженом $\frac{1}{2}$ салаша са воћњаком и то воћњак у КО ... – по култури виноград и воћњак. Остварује одређени приход од воћњака у зависности од рода, а један део је издао у закуп за закупнину од 50.000,00 динара годишње. Живи у стану у ..., на којем су странке сувласници са по $\frac{1}{2}$ дела. Ћерка странака је удата и има своју породицу, а син странака живи у ... и зарађује око 30.000,00 динара. Тужена је остваривала приход као ... у Немачкој у периоду од три месеца, у висини 1.100 евра месечно. Имала је трошкове око превоза и око посредовања и налажења посла. Како нема папире у Немачкој, тренутно не иде у ту земљу. Живи у гарсоњери, и месечни трошкови за њено коришћење износе око 6.000,00 динара. Када је боравила у Немачкој имала је и трошкове везано за личну хигијену, гардеробу, док су јој стан и храна били бесплатни. Још у време трајања заједнице живота странака тужена-противтужиља је закључила уговор о доживотном издржавању са својом рођаком ДД као примаоцем издржавања, и након њене смрти постаће сувласник на по $\frac{1}{2}$ дела куће у ... у улици ... број .. . Након развода брака тужилац-противтужени не даје никакво издржавање за поменутог примаоца издржавања, већ је то на себе преузела тужена-противтужиља. Обавезу даваоца издржавања остварује уз помоћ сина. Након пресељења у гарсоњеру редовно одлази код примаоца издржавања и сваког другог дана јој кува и помаже око одржавања личне хигијене, доноси лекове, вози у цркву, док тужилац-противтужени повремено доноси нешто од хране. Тужилац-противтужени је једно време имао и занатску радњу АА ПР за кабловске телекомуникације у ... и остваривао је приходе од око 15.000,00 динара месечно, али је касније ту радњу затворио. Тужилац-противтужени има емотивну везу са ЂЂ са којом није у ванбрачној заједници, али која често борави код њега у његовом стану у ... .

При овако утврђеном чињеничном стању, имајући у виду приходе које тужилац-противтужени остварује од пензије и од продаје воћа и пића – ракије и издавања у закуп једног дела пољопривредног земљишта, првостепени суд је нашао да је тужбени

захтев тужиоца неоснован, али жалба тужене - противтужиље да јој на име супружанског издржавања плаћа 50% поред досуђених 15% од прихода – пензије коју остварује код надлежног ПИО. Првостепени суд налази да је то у складу са одредбом члана 151. став 1. Породичног закона. Имајући у виду да се чињенично стање није променило од момента када је тужбени захтев усвојен и обавезан тужилац-противтужени да плаћа на име издржавања туженој 15% од пензије коју остварује код ПИО суд налази, имајући у виду одредбу члана 163. став 2. Породичног закона да нису испуњени услови за престанак супружанског издржавања по сили закона протеклом наведеног рока, а осим тога нису испуњени услови из члана 167. став 2. Породичног закона да би издржавање престало када поверилац издржавања стекне довољно средстава за издржавање. Ово имајући у виду да је суд ценио приходе које тужена-противтужиља остварује својим радним ангажовањем, а што је од утицаја и за одређивање висине супружанског издржавања. Првостепени суд налази да је радно ангажовање тужене-противтужиље у иностранству повремено и неизвесно, те да није оправдано утврђивање престанка супружанског издржавања на основу члана 167. став 2. Породичног закона, али је и закључио да нема основа да се тужиљи досуди веће издржавање од 15% од пензије коју тужилац-противтужени остварује код надлежног Фонда ПИО, па је у том делу тужбени захтев одбио као неоснован.

Одлучујући о жалби Апелациони суд је нашао да, с обзиром на утврђено чињенично стање и околности колико тужиља остварује прихода на месечном нивоу и који су њени расходи, ипак има одређена примања која остварује радом у Немачкој где повремено одлази као ..., да су испуњени услови из члана 167. став 2. тачка 2. Породичног закона, те да би останак на снази обавезе према тужиоцу да издржава тужену са 15% од својих примања које остварује код Фонда ПИО било очигледно неправично. У осталом делу је закључио да је првостепени суд правилно поступио када је одбио тужбени захтев тужене-противтужиље за тражени износ од преко 15% до тражених 50% од пензије коју тужилац-противтужени остварује код надлежног Фонда ПИО.

По оцени Врховног касационог суда, овакав закључак другостепеног суда није правилан. Наиме, суд без отварања расправе и извођења посебног доказа закључује да су испуњени услови из члана 167. став 2. тачка 2. Породичног закона те да је очигледно неправично да тужилац плаћа утврђено издржавање туженој. При томе налази да је евидентно да тужена-противтужиља има веће просечне месечне приходе него што је имала када јој је досуђено издржавање у висини од 15% од пензије коју остварује тужилац, па је у том делу првостепену пресуду преиначио и утврдио да је са даном 03.11.2020. године престала обавеза издржавања тужене-противтужиље од стране тужиоца.

Имајући у виду изведене доказе и закључак првостепеног суда, Врховни касациони суд налази да је такав закључак другостепеног суда неправилан, јер нису дати никакви додатни разлози у погледу усвајања тужбеног захтева за утврђење престанка обавезе издржавања тужене-противтужиље, нити је закључак другостепеног суда базиран на неким додатним изведеним доказима у том смислу. Обавеза издржавања може престати, тј може се утврдити престанак обавезе издржавања ако се ситуација у односу на време када је донета ранија пресуда променила, и да то представља оправдан разлог. У овом случају другостепени суд није дао те разлоге,

нити из утврђеног чињеничног стања то произилази, већ врши оцену доказа са свог аспекта без отварања расправе пред тим судом.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**